

123

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 11 kwietnia 1946 r.

o mocy obowiązującej orzeczeń sądowych na obszarze Ziem Odzyskanych.

Na podstawie art. 4 dekretu z dnia 13 listopada 1945 r. o zarządzie Ziem Odzyskanych (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 295) zarządza się, co następuje:

§ 1. Prawomocne orzeczenia sądów niemieckich wydane na obszarze Ziem Odzyskanych w sprawach cywilnych w postępowaniu spornym oraz podlegające wykonaniu orzeczenia w postępowaniu niespornym mogą być wykonane, jeżeli sąd okręgowy nada im klauzulę wykonalności.

Z orzeczeniami w sprawach cywilnych równane są ugody zawarte w toku postępowania sądowego.

§ 2. Sąd odmówi nadania klauzuli wykonalności, gdy orzeczenie lub ugoda są sprzeczne z podstawowymi zasadami obowiązującego w Polsce porządku publicznego i ustroju demokratycznego albo z dobrymi obyczajami, jak również gdy strona pozbawiona była swobody działania przed sądem.

§ 3. Klauzulę wykonalności nadaje sąd okręgowy, w którego okręgu wydane zostało w I instancji orzeczenie sądu niemieckiego lub sporządzono ugodę.

§ 4. Przy nadaniu klauzuli wykonalności sąd okręgowy stosuje odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego cz. II, a w szczególności art. 535 §§ 1 i 2 tego kodeksu.

Sąd może przed nadaniem klauzuli wykonalności wysłuchać strony.

§ 5. Strona może żądać wznowienia postępowania w sprawach cywilnych w przypadkach, gdy orzeczenie sądu niemieckiego jest sprzeczne z podstawowymi zasadami obowiązującego w Polsce porządku publicznego lub ustroju demokratycznego albo z dobrymi obyczajami, jak również gdy strona pozbawiona była możliwości działania przed sądem.

§ 6. Do wznowienia postępowania właściwy jest sąd okręgowy wymieniony w § 3.

W postępowaniu o wznowienie sąd stosuje odpowiednio przepisy cz. I tytułu IV kodeksu postępowania cywilnego.

Skargi o wznowienie postępowania (§ 5) mogą być wniesione w ciągu lat 5 od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, przy czym art. 448 i 449 kodeksu postępowania cywilnego nie mają zastosowania. Orzeczenie sądu drugiej instancji jest ostateczne. Sąd okręgowy, uchylając orzeczenie sądu niemieckiego, zawsze orzeka co do istoty sprawy.

§ 7. W sprawach cywilnych wszczętych w postępowaniu spornym przed sądami niemieckimi, a nie zakończonych prawomocnym orzeczeniem, postępowanie ulega umorzeniu z mocy samego prawa.

W razie wdrożenia nowego postępowania przed sądem polskim co do uprawnień, które były

przedmiotem umorzonego postępowania, uprawnień te pod względem zachowania terminów będą traktowane tak, jak gdyby nowe postępowanie zostało wdrożone w dniu wszczęcia go przed sądem niemieckim.

§ 8. W postępowaniu przewidzianym w §§ 1—7 pobiera się opłaty i koszty postępowania według przepisów o kosztach sądowych.

§ 9. W sprawach karnych, rozpoznanych przez sądy niemieckie na obszarze Ziem Odzyskanych, sąd okręgowy orzeka, czy prawomocne wyroki lub inne orzeczenia tych sądów mają skutki prawne i w jakiej mierze podlegają wykonaniu.

§ 10. Sąd uzna za pozbawiony skutków prawnych wyrok lub inne orzeczenie, jeżeli są one sprzeczne z podstawowymi zasadami obowiązującego w Polsce porządku publicznego i ustroju demokratycznego albo z dobrymi obyczajami, jak również gdy oskarżony pozbawiony był możliwości działania przed sądem.

§ 11. Do wydania orzeczenia przewidzianego w § 10 właściwy jest sąd okręgowy, w którego okręgu wyrok lub inne orzeczenie sądu niemieckiego zostało wydane w I instancji.

§ 12. Orzeczenie sądu okręgowego zapada na wniosek oskarżyciela lub oskarżonego, a w razie śmierci oskarżonego — na wniosek jego krewnych w linii wstępnej lub zstępnej albo małżonka.

§ 13. Sąd okręgowy uznając, że wyrok lub inne orzeczenie sądu niemieckiego ma skutki prawne, przekaże je na wniosek uprawnionego oskarżyciela prokuratorowi do wykonania.

§ 14. Jeżeli sąd okręgowy uzna, że kara orzeczona przez sąd niemiecki jest zbyt surowa, może ją złagodzić, orzekając taką karę, jaką byłby wymierzył, gdyby sam rozpoznawał sprawę.

Sąd może zastosować warunkowe zawieszenie wykonania kary na zasadach określonych w kodeksie karnym z 1932 r.

§ 15. Orzeczenie przewidziane w § 10 sąd okręgowy wydać na posiedzeniu niejawnym, w składzie trzech sędziów, po przeprowadzeniu w miarę potrzeby postępowania wyjaśniającego wszelkimi sposobami, wskazanymi w przepisach kodeksu postępowania karnego.

O terminie posiedzenia niejawnego należy zawiadomić oskarżonego.

Udział obrońcy jest dopuszczalny.

Na postanowienie sądu okręgowego służy zażalenie do sądu apelacyjnego, który rozstrzyga sprawę ostatecznie.

§ 16. W sprawach karnych wszczętych przed sądami niemieckimi, a nie zakończonych prawomocnym wyrokiem lub innym orzeczeniem, postępowanie ulega umorzeniu z mocy samego prawa.

§ 17. W postępowaniu przewidzianym w §§ 9—16 pobiera się tylko opłaty sądowe przewidziane w rozdziale V przepisów o kosztach sądowych.

§ 18. Wpisy hipoteczne i rejestrowe, których podstawą są orzeczenia sądów niemieckich, podlegają wykreśleniu z jednoczesnym przywróceniem wpisów nieprawnie wykreślonych, o ile te orzeczenia zostały uchylone w trybie art. 5 niniejszego rozporządzenia.

§ 19. Wpisy hipoteczne i rejestrowe, których podstawą są orzeczenia władz administracyjnych niemieckich, podlegają wykreśleniu z jednoczesnym przywróceniem wpisów nieprawnie wykreślonych, o ile te orzeczenia oparte są na przepisach sprzecznych z podstawowymi zasadami obowiązującego w Polsce porządku publicznego, ustroju demokratycznego albo z dobrymi obyczajami.

§ 20. Wykreślenie wpisów przewidziane w §§ 18—19 następuje na wniosek osób zainteresowanych.

§ 21. W ciągu lat trzech od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia do wpisów podlegających wykreśleniu z mocy §§ 18—19 nie mają zastosowania przepisy o jawności hipo-

tecznej oraz domniemanie dobrej wiary osób trzecich.

§ 22. Na obszarze Ziem Odzyskanych władze administracyjne i sądy mogą wydawać osobom zainteresowanym odpisy w języku polskim ze znajdujących się w ich rozporządzeniu dokumentów, sporządzonych przez władze niemieckie, za opłatą, którą pobiera się z uwzględnieniem kosztów tłumaczenia, które ustala się według norm przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 sierpnia 1945 r. o taksie dla tłumaczy przysięgłych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 198).

Jeżeli tłumaczenia dokonuje urzędnik administracyjny lub sądowy, opłaty za tłumaczenie przypadają na rzecz Skarbu Państwa.

§ 23. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka-Morawski

w/z Minister Ziem Odzyskanych:

Jan Wasilewski

w/z Minister Sprawiedliwości:

Leon Chajn